

O tom, co je důležité, a jak s tím naložit

Základ kázání: Iz 6,1-8

I. Co je důležité

Kterýpak to asi byl faraó, jehož příkazu se vzepřely dvě porodní báby kdysi prý v časech Mojžíšových? Nevíme (jména těch dvou porodních bab však známe). V hodinách dějepisu byste se možná dozvěděli, jak se ten vládce jmenoval, co postavil a kdy umřel. Jenže co s tou informací? Bible postupuje jinak. Události, které vypadají jako světodějně, nebo panovníky, kteří si připadají významní, klidně při vyprávění přejde takřka bez povšimnutí a místo toho si všimá něčeho, co vypadá úplně vedlejší a podružné.

Proč to tak dělá? Už tím výběrem naznačuje, co je opravdu důležité. A že není důležité všechno, co se tak tváří. Kupříkladu Ježíšův příběh i po dvou tisíciletích důležitý je, i když tehdy neskončil šťastně. Zatímco věhlasné úspěchy Piláta, Kaifáše či Heroda Velikého nám asi budou lhostejné, i když mohly být velkolepé.

Poměrně známý komentátor se onehdy v rozhlasu vyjadřoval k různým politickým otázkám a opakoval, že správné je, aby se většina shodla, a to se pak má dělat. Zajisté. Dělejme, na čem se většina shodla. Jenomže zrovna v Ježíšově případě se většina tehdejších vlivných sice jakžtakž shodla, ovšem nespravedlivě. Teď, na konci června, je výročí popravy 27 pánů, pro kterou si císař Ferdinand taky jakousi souhlasící většinu obstaral aspoň dodatečně. A když se před 70 lety chystali komunisti zavraždit Miladu Horákovou, vynucovali si za pomoci lži souhlas lidu dokonce předem. Ostatně i v každých volbách nějaká většina vyhrává, ale o tom, co je správné a co je důležité, to samo ještě mnoho nevypovídá.

Nevím, kolik toho víte o zmíněném Ferdinandovi, já skoro nic.

Víc se asi z jeho doby zajímáme o vcelku bezvýznamnou malou sektu, co si říkala Jednota bratrská: známá a uznávaná tehdy příliš nebyla, ale zůstaly tu po ní inspirativní myšlenky, taky hodně písní, kralický překlad Bible a dílo jistého Komenského...

To, jak důležité jsou události a různé postavy či myšlenky, nemusejí vnímat všichni stejně. Vždycky budu já člověk hledat, co je důležité pro mě. Něco k tomu poví i dávný biblický příběh.

II. O jednom vidění

Toho roku zemřel král Uzijáš, píše se na začátku vyprávění. Jméno Uzijáš už nám dnes moc neříká, ale byl to král - a když zemře král, dají se v zemi zpravidla věci do pohybu (asi jako u nás kolem voleb).

Bylo by jistě o čem psát, ale Bible v tu chvíli kupodivu pokládá za důležitější něco úplně jiného: jakési vidění, které měl jeden člověk a vyrozuměl z něj, že ho Bůh k něčemu povolává.

Prý v tom vidění Boha spatřil, což v Bibli není zrovna obvyklé, a dokonce to bylo v té části chrámu, kam nikdo z lidí neměl přístup. Pochopitelně že se nesetkali jako rovný s rovným, ten muž zahlédl jen nejspodnější lem jeho roucha, který zaplňoval chrám, a víc už neviděl nic, protože se celý chrám roztrásl a zahalil dýmem. Snad na znamení toho, že setkání s Hospodinem není jen tak pro zábavu; ostatně byli u toho ještě dva serafové, jacísi služebníci z nebeského světa, co rozhodně nevypadali jak andělícci, ale spíš jako draci, ze kterých jde strach.

Tu a tam můžete narazit i dnes na svědectví o prorockých viděních, která se někomu prý přihodila. Bývá z nich patrné, že ten, kdo je líčí, je s Pánem Bohem takřkajíc jedna ruka, má od něj čerstvé zprávy a tlumočí nám ostatním nějaký vzkaz. Starodávný Izajáš to však měl jinak: prožil spíš úděs a došlo mu, že s Bohem člověk rozhodně jedna ruka není.

III. Běda mi

Viděním to neskončilo, následuje rozhovor mezi Hospodinem a jeho stvořením (čímž jsme coby součást stvoření přizváni do děje i my). Izajáš v tom setkání shledal, jak se věci mají, a uznal, že je to s ním na pováženou: “Běda mně, Boží svrchovanost příliš odhaluje, jaký je Bůh a jak jsem na tom já.”

U člověka, který prý spatřil Boha, by se dala čekat i jiná reakce, hodně sebejistá, pokud si tedy sám o sobě myslí, že je hoden Boží přízně. Izajáš však takovým velikášstvím netrpí, a tak si místo vychloubání uvědomil, že – jak to vyjádřil – “má nečisté rty”, což znamená, že nemá Bohu co nabídnout a snad se ani nehodí do jeho díla (v tom se mu, myslím, podobáme). Ví o tomto svém nedostatku a nemá, jak by jej překonal. Bůh je svatý, jak volají ti dva serafové, jenže já ne: k člověku vždycky neodbytně patří nečistota.

IV. Nečistota

Že je Bůh svatý, to není zrovna novinka, ovšem – a tohle je důležité – svatý znamená také posvěcující: Bůh nás do svého jednání se stvořením přibírá, i když se k tomu nehodíme. V tom vidění se to praví obrazem, jak jeden ze serafů vzal žhavý uhlík, dotkl se jím lidských rtů a řekl: “Tvá vina je odňata a tvůj hřích je usmířen.”

Ten žhavý uhlík vzal nebeský sluha z oltáře, což bylo místo, kde se konávala oběť pro Hospodina. Oběť člověka očišťovala, aby mohl předstoupit před Boží tvář. My v našem kostele oltář se žhavým uhlím nemáme. To proto, že spoléháme sice taky na oběť, ale na jinou: na tu, kterou spojujeme se jménem Krista Ježíše. Věříme, že v té jeho oběti se i z nás stávají účastníci Božího děje. I my jsme lidé nečistých rtů, a přece se Bůh po nás ohlíží, abychom to byli zrovna my, kdo bude ve světě činit jeho vůli a žít následováním Krista a kdo bude vyslovovat jeho zvěst.

“Koho pošlu, kdo půjde?” zněla Boží otázka. Nebyl tam tehdy nikdo, na koho by Izajáš mohl ukázat (“ať jde on, je schopnější než já”), a tak nezbylo, než aby na ni odpověděl sám za sebe. Měl na

výběr ze dvou možností: Půjdu, nebo nepůjdu.

V. Odpověď

Bylo to toho roku, kdy umřel Uzijáš, což byl král, který možná něco postavil nebo možná ne a ono je to úplně jedno. Bible se tím nezabývá, ostatně kvality panovníků obvykle odbývá poznámkou, zda činili, co je v Hospodinových očích dobré (kež by), nebo zlé (a pokud činili, co bylo v Božích očích zlé, a sehnali si k tomu u lidí souhlas většiny, tím hůř pro ně, neboť kdo někoho svede ke zlu, spěje k maléru, a většinový souhlas obětí ani spolupachatelů ho neomlouvá). Bible nepotřebuje stavět nikomu z lidí pomníky ani je pak bourat, vždyť každý z nás máme za sebou něco, co by aspoň za malý pomníček stálo, a každý máme na kontě i něco, zač by se ten pomníček měl stydět. Biblické příběhy nás nekádrují a neznámkují a berou nás z většího nadhledu.

Jsme pro ně “lidé nečistých rtů”, nepříliš použitelní pro Boží záchranu světa. Jenomže – pamatujete-li na velikonoční příběh – chrám se otrásl v základech, všude byla tma, ale pak se rozednilo a kdosi povídá (zrovna i na vaši adresu): “Tvá vina je odňata a tvůj hřích je usmířen.”

Pro tohle ujištění si sem do kostela chodíme a pořád to platí. Ovšem tímhle projekt Boží lásky samozřejmě nekončí a z každého z nás se stává mezičlánek pro příchod Boží lásky k lidem, kteří jsou kolem nás.

“Koho pošlu, kdo s tím za nimi půjde?” zní Boží otázka. Odpovědět na ni máte vy osobně a máte tak jako Izajáš na výběr ze dvou možností, ano, nebo ne.